

15 Eylül 2007 - "Sivil" Anayasa'da Dil ve din eğitimi-II

Kategori: [DIZI YAZILAR](#)

"Sivil" Anayasa'da dil ve din eğitimi-II

Sipariş üzerine hazırlanan ‘sivil’ Anayasa taslağı, nihayet yer üstüne çıkarıldı ve “sırlar kapısı” biraz aralandı. Taslağın en önemli iki maddesinden biri olan eğitim ve öğrenim dili meselesini geçen yazıda ele almıştık.

İkinci önemli düzenleme olan din eğitim ve öğretimiyle devam edelim. Mevcut Anayasamızın 24’üncü maddesinde din eğitim ve öğretimi şöyle düzenleniyor:

“Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve orta öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcilerinin talebine bağlıdır. Görüldüğü gibi, din eğitim ve öğretimi, “zorunlu olan din kültürü ve ahlak öğretimi” ile “isteğe bağlı doğrudan din eğitim-öğretimi” olarak ikiye ayrılmış. Bu konuda “Sivil” Anayasa taslağında iki teklif var. İlki aynen mevcut Anayasa’daki gibi. İkincisi ise, “Devlet, eğitim ve öğretim alanındaki görevlerini yerine getirirken, eğitim ve öğretimin ana ve babanın dinî ve felsefî inançlarına göre yapılmasını isteme hakkına riayet eder. Din eğitim ve öğretimi, kişinin kendisinin, küçüklerin ise kanunî temsilcisinin talebine bağlıdır. Devlet bu taleplerin gereğini yerine getirmekle yükümlüdür” şeklinde. Komisyonun tercihi ikinciden yana. Gerekçesi de şöyle; “...zorunluluğu ortadan kaldırması, diğer yandan da sadece bu eğitimden yararlanmak isteyenlerin talepte bulunmalarını gerektirmesi sebebiyle hem lâik düşünceyle, hem de hürriyetçi bir zihniyetle bağdaşmaktadır.” Komisyon Başkan Özbudun daha açık konuşuyor ve “Zorunlu din dersleri, laik devletle bağdaşmaz” diyor.

Batı cephesi

Acaba “yararlandık” dedikleri AB ülkelerinde de din eğitim ve öğretimine böyle mi bakılıyor? Bu konuda kapsamlı bir araştırma yapan Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın’ın şu tespitlerine ne dersiniz?

Avusturya: İlk ve orta dereceli okullarda din dersleri zorunlu dersler arasında. Ancak, veli isterse çocuğunu bu dersten alabiliyor.

Belçika: Resmi okullarda, ilk ve ortaöğretim boyunca haftada en az 2 saat Din veya Ahlâk derslerinden birisinin seçilip, okunması zorunlu. Anaokulu, ilk ve ortaöğretimde ayrıca din dersi gibi animasyon dersleri var.

Danimarka: 1953 tarihli Anayasa'ya göre, Evangelik Luteryen dini, resmî din ve devlet tarafından destekleniyor. Din dersi, ilköğretim okullarının 1-9. sınıflarında Hıristiyanlık, 10. sınıfta ve liselerde Din Bilgisi adı altında okutuluyor. Dersin programını da Eğitim Bakanlığı yapıyor.

Fransa: Özel okullarda din eğitimi veriliyor. İlkokul öğrencilerinin yaklaşık yüzde 40-45'i Katolik din eğitimi alıyor. Kilise okullarına devlet yardım ediyor.

Hollanda: Özel okullarda din dersleri haftada 2 saat ve zorunlu. Devlet okullarında ise din dersleri seçmeli.

İngiltere: Anglikan Kilisesi resmi özelliğe sahip. Devlet başkanı, yani Kral aynı zamanda bu kilisesinin başkanı. Din dersleri, ilk ve orta dereceli devlet okullarında zorunlu dersler arasında. Okullarda güne toplu dua ile başlamak yasa emir. Ancak, veliler çocuklarının muaf tutulmasını isteyebiliyor.

Yunanistan: Ortodoks mezhebi ağırlıklı din eğitimi, anaokullarından başlıyor. Din bilgisi dersleri, ilk ve orta dereceli okullarda zorunlu dersler arasında. İlkokul 1-2. sınıflarda haftada 1 saat ve lise sona kadar haftada 2 saat olan din dersleri Ortodoks mezhebi ağırlıklı.

Almanya: Anayasa'ya göre, din dersi, kamu okullarında okutulan düzenli derslerden ve sınıf geçmeyi etkiliyor. Devlet, ilgili personel vb. giderleri karşılıyor. Öğrenci velileri ve öğrenciler, din dersine katılıp katılmama konusunda serbest.

Görüldüğü gibi Batı'da laik devletle, din eğitim ve öğretimi çatışmıyor, ama uygulamalar farklı. Unutulmaması gereken en önemli husus da şu; Kilise; banka, şirket, sendika, okul gibi kuruluşları olan bir kurum. Yani bir tür devlet. Camii ise kurum değil, sadece ibadet yeri. Onun için bizde, devlet yapmazsa, din eğitim ve öğretimi boşlukta kalacaktır ki, bunun tehlikeleri sayılmayacak kadar çoktur.

Anlaşılan "Sivil Anayasacı" hocalar ya derslerine yine iyi çalışmamışlar ya da niyetler başka!..

SADİ SOMUNCUOĞLU / YENİÇAĞ.